

INTERVJU Z GIANNIJEM KOKOROVCEM O ZAČETKIH SKAVTIZMA V ZAMEJSTVU

»VESEL SEM, KO VIDIM, DA JE SKAVTSKA ORGANIZACIJA TAKO ZRASLA IN DA ZDRUŽUJE TOLIKO MLADIH... KER JE PREPROTREBNA ZA NAŠO MLADINO!«

Kateri je vaš prvi spomin na skavte in na poletne taborne?

Mislil, da je vsem nam, ki smo takrat začeli s skavtizmom, ostal najbolj v spominu tabor v Zajzeri leta 1954, kjer se je tudi smrtno ponesrečil Franco Stopar. Za nas je bil tisti res velik udarec. Dobro se spomnim, da so tisto noč preden se je ponesrečil, neprestano divjali polhi po našem tabornem prostoru, jedli so kruh in neprestano hodili gor in dol celo noč. Naslednjega dne pa smo šli hodit. Veš kaj, bili smo mladi, 13 let. Stopar je hodil pred mano, nerodno je stopil in padel v škarpado. Mama me je potem prišla takoj naslednjega dne iskat, tako da sem bil na tistem taboru le nekaj dni. Tista smrt je vse nas zelo pretresla. Bili so še vsi mladi, skavtska skupina je komaj nastajala. Gospoda Župančiča pa je sploh zelo potrla. Od takrat naprej ni bil več tisti, kot je bil prej. Ni bil več tako brezskrben, v mislih je imel vedno to. Zalo se je umiril, z motorjem ni več dirjal, tudi po hribih ni več hodil toliko.

Na katerih taborih ste bili prisotni?

Jaz sem bil na Sv. Višarjah, v Zajzeri, ampak na teh taborih sem bil samo nekaj dni. Moj prvi tabor, na katerem sem ostal cele tri tedne, je bil v Reziji!

Kakšne spomine pa imate na tisti tabor v Reziji leta 1957?

Tisti tabor bo ostal vsem v spominu, mislim, kot tabor, na katerem je vsak dan neprestano deževalo. Bili smo prisiljeni kuhati pod mostom, ker je bilo vedno vse mokro.

Kako ste vi začeli zahajati k skavtom? Kdo vas je povabil?

Kot strežnike so nas povabili Saksida, Poberaj, ki so bili starejši od nas. Mi smo jih na začetku malo čudno gledali, ker jih nismo poznali. Potem smo poskusili in tako je štartalo. V tistih letih so se potem ustanovili tudi taborniki, ki so imeli svoj sedež na 1. maju. Tam se je tako začel antagonizem med skavti in taborniki. Osebnostno sem sicer včasih tudi šel na sestanek tabornikov in z njimi naredil kakšne igre, se z njimi pogovoril. Takrat se je g. Šorli razjezil in bil zelo proti temu. Poslal nas je s sedeža, tako da smo imeli sestanke kar pri meni.

Kaj ste pravzaprav delali med sestanki?

V glavnem smo se pogovarjali, načrtovali nekatere podvige, predvsem izlete v naravo. Za nas je bilo značilno to, da katerikoli izlet smo programirali, smo ga tudi izpeljali do konca: dež, toča, sneg, lepo ali slabo vreme, smo šli. Med sestanki smo potem imeli tudi točkovanje. Vsak je dobil kako točko, če je kaj napisal, kaj pomagal drugim ljudem, predvsem starejšim. Tako smo šli naprej do tabora in nekaj mesecev pred taborom smo potem začeli programirati tabor: zgradbo jambora in druge zgradbe, starejši smo potem sodelovali tudi z drugimi četami.

Na katerih taborih ste še bili?

Leta 1958 je bil tabor na Belopeških jezerih. Tam se na primer spomnim nekega skavta (tudi mi smo jih zganjali dosti!!), ki je ponoči zbežal. V bližini so namreč taborili še drugi skavti, ASCI in GEI iz Rima. Ti ASCI so imeli s sabo majhne barkice, s katerimi so pluli po jezeru in se porivali s krožniki. Ta naš skavt je ponoči vzel barko in je šel na jezero. Začel se je potapljati in je klical na pomoč. Mi smo se zbudili in skočili v jezero, da bi ga rešili in povlekli na obalo. Drugi dan so ga peljali domov, on pa je tri dni kasneje prišel spet gor.

Kako je bil strukturiran tabor?

Spali smo v ameriških šotorih, imeli smo štiri količke in nič več. Potem smo jih skušali malo dvigniti, da ne bi bili tako nizki. Nismo imeli nobenega zgornjega dela, tudi podlage sploh ni bilo, spali smo na mahu in listju, nanje smo postavili pelerino in spali v spalni vreči.

Koliko časa so trajali ti tabori?

V glavnem po dva, tri tedne. V Reziji leta 1957 so bili trije tedni pod dežjem. Na tistem taboru se spomnim, da smo veliko pomagali ljudem. Tam so namreč živeli v veliki revščini. Mi smo

imeli sicer nekaj hrane, nekaj krompirja in zelenjave za mineštro. Kar nam je ostajalo, smo dajali kmetom. Nekega dne sem nesel pomije kmetu in sem videl, da so otroci v teh pomijah iskali hrano in potem to hrano tudi jedli. Potem smo jih povabili, naj pridejo na tabor z nami kaj pojest in so bili z nami vsaj na večerji. Potem se spomnim, da smo nekega dne pozabili žakelj kruha zunaj, ponoči je deževalo in se je zmočilo. Potem je prišla ženska in nas je vprašala, če ji lahko damo košček kruha. Mi smo ji tako ponudili tisti moker žakelj, nad katerim se je ona zelo začudila, češ da je nemogoče, če ji damo toliko. In potem je vsak dan hodila k nam in nam v vrčku prinesla nekaj jagod iz gozda. Naslednje leto se spomnim, da nas je župan spet vprašal, če bi prišli še taborit v Rezijo. Problem je bil, da tam vedno dežuje.

Kaj ste delali na taborih?

Po postavitvi zgradb smo v glavnem hikali, kuhali, hodili na izlete, če se je dalo. V Reziji smo npr. veliko lenarili pod mostom. Veliko smo hikali na taboru na Belopeških jezerih. Takrat je g. Prešeren prišel prvič z nami na tabor. On je na začetku bil do skavtov zelo zadržan in je precej nasprotoval tej skupini, ki je nastajala. On je imel svojo Katoliško akcijo in za skavte ni hotel slišati. Vseeno pa smo ga potem na tistem taboru prepričali o lepotah skavtizma. Potem je on vodil žensko vejo, celo napisal Skavtski priročnik. Ob njem sta bili še Lozejeva in Smotlakova.

Kakšen spomin imate vi na svoje prve voditelje: na Theuerscheuja, Berceta...?

Theuerscheu je bil naš starešina in je bil zelo avtoritaren, bil pa je tudi dober pedagog. Berce pa je bil mlajši in zato nam tudi bližji.

Kakšen pa je vaš spomin na g. Župančiča?

Župančič pa je bil neverjeten, zares! Spomnim se, da sem mu stregel za njegovo novo mašo, ko je bil res velik praznik tudi za župnijo. Z njim sva se potem spet srečala v Marijanišču, kjer sem začel bolj resno poprijeti za delo s skavti. Župančič je bil za mladino drugi don Bosco. Bil je mahnjen na motorje in jih je vedno zelo rad vozil.

Kako pa se je potem širilo skavtsko gibanje?

Pri tem imajo veliko zaslugo duhovniki. Oni so ponavadi organizirali skupino strežnikov, potem so se pridružili še drugi. Jaz in drugi roverji smo potem začeli hoditi okoli, tako sem npr. hodil v Nabrežino, v Križ, na Prosek, na Opčine in v Bazovico. Kasneje smo hodili tudi v Gorico.

Koliko vas je bilo?

Na začetku nas je bilo dvanajst, toliko, kolikor apostolov. Potem približno osemnajst. V naslednjih letih smo prišli tudi do šestintrideset.

Kako pa je bilo poleti leta 1952?

Leta 1952 smo se začeli komaj zbirati. Takrat je Župančič peljal majhno skupino fantov na Sv. Višarje. Mislim, da nas ni bilo niti osem. Postavili smo si šotore, oltar in jambor in v glavnem hodili na izlete v okolico. Ker pa sem bil takrat res zelo mlad, se več kot toliko ne spominjam. Prvi dve leti sta bili zelo negotovi. Pri meni doma je bilo tudi tako, da je bila z mamo velika borba. Ona je vedno pravila: »Vprašaj očeta, če lahko greš na tabor!« Očeta pa doma ni bilo skoraj nikoli, ker je plul z ladjo. Prvi tabor, na katerem sem jaz bil od začetka do konca, je bil leta 1957 v Reziji. Spomnim se, da sem takrat zbral ves denar, ki sem ga imel in napisal telegraf očetu v Afriko. Oče je odgovoril, da lahko grem. Ker pa je bilo to zelo dolgo, je odgovor prišel komaj nekaj dni pred taborom. Tisto leto sem potem povlekel še svojega brata, da sva si dajala korajžo eden drugemu.

Koliko pa vas je bilo tisto leto?

Tisto leto nas je bilo približno osemnajst. Če štejemo še voditelje, približno dvaindvajset.

Kako pa je bilo z roverji?

Pri roverjih smo delovali dobri dve leti. Sestajali smo se na via Settefontane in tam pripravljali naše smernice. Imeli smo kontakte s skavti v Angliji, v Nemčiji, v Italiji. Pošiljali so nam nekaj literature, da smo lahko razumeli, v čem obstaja roverizem. Učili smo se, kaj pomeni voditi, imeti stik z mlajšimi, kakšno naj bo duhovno življenje mladih.

Kakšne stike ste imeli s skavti v Evropi?

Imeli smo nekaj stikov predvsem s slovenskimi skavti v Angliji. Tam so tudi imeli nekaj oddaj po radiu v slovenščini o skavtizmu, tako da smo pri njih dobili veliko literature. Oni so nas potem z enim Škotom in enim Nemcem obiskali na taboru v Sappadi leta 1962 in nam res veliko pomagali pri uresničevanju roverizma.

Kdo je vodil roverje na začetku?

Najprej sem jih vodil jaz, nato pa je moje delo prevzel Pavel Fonda. Prvi klani so bili pri Sv. Ivanu, v Škednju in v Bazovici. Tudi mi smo se potem počasi učili, kako in kaj pri vodenju. Na začetku smo namreč mlajšim neprestano sledili, jim pomagali, oz. delali za njih. Na koncu je končalo, da smo mi delali tisto, kar bi morali oni. Potem pa smo razumeli, da tako ni prav. Morali smo pustiti mlajše fante, da delajo sami. Mi smo jim samo sledili od zadaj. Z njimi je bil ponavadi duhovni vodja in če nam je ta potem povedal, da kaj ne gre ali da potrebujejo pomoč, smo potem prišli na sestanek in se s fanti pogovorili.

Kakšne probleme ste imeli s fanti na taboru?

Včasih so, predvsem na taborih, imeli take probleme, da so fanti prišli na tabor in se tam niso znašli, ker so mislili, da je tabor kolonija, mislili so, da se bodo na taboru igrali, ne pa da si bodo morali sami kuhati, sami poskrbeti za vse. Tako so morali npr. dva tedna pred taborom hoditi okoli po trgovinah, prosit hrano za tabor. Kolikor hrane smo nabrali, toliko časa so potem tudi ostali na taboru. Enkrat ko je hrane zmanjkalo, smo morali domov. Vodo so itak imeli v reki in denarja smo imeli samo za mleko in kruh. Moko smo tudi imeli s sabo, naredili smo včasih tudi peč in v tisti peči pekli kruh, ki je sicer bil ponavadi pol ožgan in pol surov.

Kako je potem bilo z usodo skavtov pri Sv. Ivanu?

Pri Sv. Ivanu so potem začeli graditi Marijin dom in jaz sem tam potem zelo silil, da bi zgradili spodnje prostore, ki bi lahko bili namenjeni tudi skavtom. Rekli so nam, da je dela veliko, ker je treba skopati in odnesti vso zemljo. Takrat smo se potem zbrali, vzeli kamjon in odnesli vso zemljo proč v nekaj dneh. In še denar smo dobili za tisto zemljo.

Kako pa je javnost sprejemala skavte?

Na začetku logično z veliko zadržanostjo. Obstajala je celo smešnica na račun skavtov, češ da kdor je skavt, je malo zabit. Potem pa se je ta stvar malo umirila in kamorkoli smo šli na tabor, so vedno ohranjali lep spomin na nas. Spomnim se, ko smo npr. taborili pri Beljaku v Avstriji. Tam smo logično potem šli tudi v gostilno in malo zapeli. Z nami so potem začeli peti tudi Avstrijci, ki so bili tam in ki so prej govorili samo po nemško. Naenkrat pa so se spomnili, da so tudi oni Slovenci!

Kako pa ste imeli urejeno duhovnost?

Duhovni vodja je bil vedno prisoten na sestankih, pripravljaj je kakšne parabole, prilike. Mi smo veliko silili, da bi se poglobljali v duhovno sfero mladih. Veliko njih pa je šlo na politiko, na antikomunizem in na te naše zamejske politične probleme. Mi pa smo hoteli globlje, v notranjost. Hoteli smo premišljevanja, pogovore o duhovnih problemih. Opazil sem tudi, da so mladini ostajali veliko bolj v spominu taki pogovori. In opažam, da tudi sedaj gre veliko bolj v to smer.

Kaj pa vi mislite o naši organizaciji, kako gledate sedaj nanjo?

Sem zelo prijetno presenečen. Zelo vesel sem, da se je tako razvila, da združuje toliko mladih. Vidim, da se je res splačalo se potruditi, ker opažam, da je to organizacija, ki je prepotrebna za našo mladino.

(Vestna vidra)